

Nr 472

Av herr Nilsson i Tvärålund m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m.

För en lyckosam utveckling av vårt näringsliv med höjd produktion och standardstegring fordras yrkesskicklighet och kunnighet hos de anställda. I medvetande härom lägger man ned allt större kostnader för att bereda en gedigen yrkesutbildning. Särskilt glädjande är att ungdomen i dag i allt högre grad efterfrågar en god yrkesutbildning.

Även för upprätthållande av en hög och jämn sysselsättning är yrkesutbildningen av det största värde. Under inträffande lågkonjunkturer med sysselsättningssvårigheter drabbas den icke yrkesutbildade arbetskraften i allmänhet hårdast av arbetslöshet. Denna arbetskraft är ofta också svår att omplacera och måste yrkesutbildas för att över huvud taget kunna inplaceras i produktionsapparaten igen. En sådan yrkesutbildning, kanske vid relativt hög ålder, blir dyrbar och samhällets kostnader för att upprätthålla sysselsättningen onödigt stora. En god yrkesutbildning redan från ungdomen kan sägas vara en god arbetslöshetsförsäkring.

Trots medvetandet om yrkesutbildningens betydelse och trots vad som hittills gjorts för att skapa ytterligare utbildningsmöjligheter måste man emellertid konstatera att de resurser som i dag står de stora ungdomskullarna till buds är otillräckliga. Stora skaror ungdomar måste tyvärr varje år avvisas från yrkesskolorna på grund av platsbrist, och de tvingas därmed söka sig ut i förvärvslivet med endast bristfällig och i värsta fall helt utan yrkesutbildning.

Det finns därför anledning att med tillfredsställelse notera den ytterligare utbyggnad av yrkesutbildningen som förutses under åttonde huvudtiteln i statsverkspropositionen. Verkligheten säger oss emellertid att ännu mera åtgärder behövs, men våra ekonomiska resurser är hårt ansträngda. Det gäller därför att uppmuntra och stimulera yrkesutbildningen efter de för samhället minst kostsamma vägarna, som leder till ett acceptabelt utbildningsresultat. Dylika vägar anser vi man redan har beträtt bl. a. genom att understödja lärlingsutbildningen hos hantverksmästare.

I fråga om lärlingsutbildningen hos hantverksmästare föreslår inte departementschefen någon höjning vare sig i fråga om antalet bidragsrum eller bidragens storlek. Överstyrelsen för yrkesutbildning har i sina petita föreslagit en höjning av grundbidraget till hantverksmästare från nuvarande

1 500 kronor till 2 000 kronor per lärling för hela utbildningstiden och att kurstillägget höjes från nuvarande 1 000 kronor till 1 200 kronor. Vidare föreslår överstyrelsen att ersättningen till lärlingsombuden höjes från nu utgående 45 kronor till 75 kronor. Överstyrelsen har däremot icke föreslagit någon höjning av antalet bidragsrum utan anser att detta skall bestämmas av Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till de alltmer stegrade anspråken på statskassan är varje höjning av utgifterna givetvis ägnad att skapa tveksamhet. Det förhållandet att kravet på yrkesutbildning är så stort och att denna form av yrkesutbildning utan jämförelse är den för staten billigaste, gör emellertid en anslagshöjning på denna punkt förvisso motiverad. Vad gäller bidragsbeloppens storlek, torde det i längden inte vara möjligt att erbjuda hantverksmästare, som är villiga att i sin rörelse ta emot lärlingar och utbilda dem på ett fullgott sätt, en så låg ersättning som den hittillsvarande. En lärling åsamkar hantverksmästaren stora kostnader. Han tarvar tillsyn och vägledning i så hög grad att en betydande del av hantverksmästarens tid tas i anspråk för utbildningen. En höjning av såväl bidragsbeloppens storlek som också kursstillägget i enlighet med överstyrelsens för yrkesutbildning förslag anser vi därför vara välmotiverad. Likaså anser vi att ersättningen till lärlingsombuden bör höjas i enlighet med överstyrelsens förslag.

I fråga om bidragsrummens antal anser vi emellertid också en höjning vara befogad med hänsyn till vad vi ovan anfört beträffande behovet av ytterligare yrkesutbildning. I starkt medvetande om den trängda ekonomiska situationen har vi dock velat stanna vid att hemställa om att ytterligare 100 bidragsrum om 2 000 kronor och tillhörande kurstillägg om 1 200 kronor måtte utgå. Tillsammans med de av överstyrelsen för yrkesutbildning äskade ökningarna om tillhoppa 275 000 kronor, till vilka vi sålunda ansluter oss, skulle höjningen av bidragsrummens antal kräva att anslaget uppräknas med sammanlagt 595 000 kronor. Förslagsanslaget till Främjande av lärlingsutbildningen hos hantverksmästare bör sålunda utgå med 2 285 000 kronor.

Med anledning av det sålunda anförda får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att till Främjande av lärlingsutbildning hos hantverksmästare m. m. för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag om 2 285 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1960

Gunnar Larsson
i Luttra

John Eriksson
i Bäckmora

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund
Nils G. Hansson
i Skegrie